

Asia: VN/31464/2023

Lausuntopyyntö ammattikorkeakoulujen ja yliopistojen toiminnasta perittävistä maksuista annettujen valtioneuvoston asetusten muuttamisesta

Yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen avoimen korkeakouluopetuksen enimmäismaksu

Lausuntonne yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen avoimen korkeakouluopetuksen enimmäismaksun korottamisesta 45 euroon opintopisteeltä (nykyisin 15 euroa/opintopiste). Jatkossakin korkeakoulu voi päättää myös tätä matalammasta hinnoittelusta tai täysin maksuttomasta tarjonnasta.

Metropolia kannattaa enimmäismaksun korottamista 45 euroon opintopisteeltä. Hintakaton nosto mahdollistaa avoimen ammattikorkeakoulun toiminnan OKM:n rahoituksen pienentyessä jatkuvan oppimisen osalta. Tällä hetkellä korvaus ei kata opintopisteestä aiheutuneita kustannuksia.

Mikäli rahoituslaskennassa huomioidaan ainoastaan ne opintopisteet, joiden tekijällä on suomalainen henkilötunnus, tämä johtaa siihen, että korkeakoulut tarjoavat avoimen opintoja tappiolla muille opiskelijoille. Tämä ei ole korkeakoulujen kannalta järkevää eikä kestävän taloudenpidon periaatteiden mukaista. Lisäksi on huomioitava, että Euroopan unionin vapaan liikkuvuuden periaatteen mukaan unionin kansalaisilla on oikeus suorittaa korkeakouluopintoja missä tahansa unionin jäsenvaltion korkeakoulussa samoilla ehdoilla kuin kohdeyliopiston sijaintivaltion kansalaisilla. Opiskeluoikeus on myönnettävä samoilla perusteilla ja samaan hintaan kuin kotimaiselle opiskelijalle, riippumatta siitä onko opiskelijalla suomalaista henkilötunnusta vai ei. Tämän mukaisesti ei ole mahdollista, että korkeakoulut eivät hyväksyisi EU-kansalaisia opiskelijoiksi tai muutoin asettaisivat EU:n kansalaisia eriarvoiseen asemaan, esimerkiksi erisuuruisten opintomaksujen osalta.

Tärkeää on myös huomioida, että ilmoittautumisjärjestelmät on rakennettu siten, että avoimen korkeakoulun opintoihin on oltava mahdollisuus ilmoittautua myös ilman henkilötunnusta, joten samaa väylää käyttävät sekä henkilöt joilla on henkilötunnus ja ne joilla ei ole henkilötunnusta, eivätkä korkeakoulut voi erotella opiskelijoita nykyisessä järjestelmässä.

Lisääajan hakemista ja uudelleenkirjautumista koskevat maksut yliopistoissa

-

Avoimen korkeakoulutuksen tarjontaan ja maksullisuuteen liittyvät kehittämistarpeet

Muu palautteenne ehdotuksista? Mitä muita kehittämistarpeita näette liittyvän avoimen korkeakoulutuksen tarjontaan ja maksullisuuteen?

Uudistus siirtää taloudellista vastuuta enemmän oppijalle. On mahdollista, että osa ihmisistä ei voi enää käyttää avoimen ammattikorkeakoulun tarjontaa osaamisen kehittämisessä, jolla on vaikutusta työelämän osaamistasoon. Myös aikuiskoulutustuen loppuminen samaan aikaan tuo haasteita aikuisten osaamistason nostolle. Avoimen ammattikorkeakoulun kiinnostavuus jatkuvan oppimisen opiskelijoiden silmissä voi hintojen nousun myötä jopa vähentyä.

Vaikutusarviontia tarkentavat kysymykset korkeakouluille

1. Kuvatkaa korkeakoulunne nykyinen avoimen korkeakouluopetuksen hinnoittelukäytäntö.

Metropoliassa lähiopetuksena toteutettavasta avoimen ammattikorkeakoulun tarjonnasta on peritty 15€/opintopiste, muissa opinnoissa (monimuoto- ja verkko-opinnot) hinnoittelu on 0-15€ opintopiste. Väyläopinnot (aiempi termi polkuopinnot) ovat kuitenkin olleet aina maksullisia, yleisimmin 15 €/opintopiste.

2. Miten arvoitte asetusmuutoksen vaikuttavan hinnoittelukäytäntöönne?

Rahoitusmallin muutos ohjaa asiakasmaksujen nostoon. Hintaa voidaan todennäköisesti nostaa koulutuksissa, joihin on hyvin kysyntää ja lyhyissä koulutuksissa. Hinnoittelua täytyy miettiä huolella, jotta osallistujien mahdollisuudet osallistua koulutuksiin säilyvät, sillä avoimen ammattikorkeakoulun opintojen maksajana on hyvin usein opiskelija itse. Myös markkinatilanne vaikuttaa hinnoitteluun.

3. Miten arvioitte asetusmuutoksen mahdollistaman uuden enimmäismaksun vaikuttavan avoimen korkeakouluopetuksen tarjontaanne eri koulutusaloilla? Mille uusille aloille arvioitte enimmäismaksun nostamisesta johtuen käynnistävänne avointa korkeakouluopetustarjontaa?

Hintakaton nosto ei tule lisäämään tarjontaa, sillä samaan aikaan OKM:n rahoitus jatkuvan oppimisen opintopisteistä vähenee.

4. Mitä vaikutuksia arvioitte enimmäismaksun nostamisella olevan avoimen väylän opintoihinne / polkuopintoihinne (esim. suoritusmäärät, kriteerit, hinnoittelu)?

Väyläopintojen hinnoittelua voidaan todennäköisesti nostaa vain hyvin maltillisesti, jotta väyläopinnot edelleen houkuttelevat opiskelijoita.

Rontu Heidi
Metropolia Ammattikorkeakoulu Oy